REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumineca 2 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 59. Brașov, Vineri 14 (27) Martie. 1903.

„Kreisrichterei“ în Ungaria.

Astădi terminăm publicarea importantului act diplomatic, redigeat la 1883 de cancelarul Bismark, în care acesta și-a espus vederile sale despre politica guvernului maghiar față cu naționalitățile din Ungaria.

In rĕspunsul, ce l'a dat la raportul consulului general german din Budapesta de Thielau, Bismark însărcinéză pe acesta a căuta prilegiu, spre a comunica vederile lui (ale cancelarului) ministrului de instrucțiune Trefort, cu care consulul avusese mai înainte o convorbire, ce a format obiectul amintitului raport.

După ce își esprimă părerea sa de rĕu asupra situațiunei elementului german din Ungaria și arată, că nu-i póte oferì protecțiunea sa, Bismark adauge între altele: „Convingerea mea este că pe teritoriul coronei Sf. Stefan interesele maghiare și germane sunt nedivisibile, ceea ce nu se póte afirma despre cele slave și maghiare. Trebue deci sĕ consider mai mult ca o părere pripită decât politică, décă cârmuitorii din Ungaria cred a fi obligați sĕ trateze tóte naționalitățile nemaghiare în mod egal și décă pun pe Germani în aceeași categorie cu Slavii și cu Valahii!...“

Cancelarul actual, contele Bülow, ținêndu-se de principiul de neintervențiune și vrênd a încunjura ori-ce ar fi putut atinge susceptibilitatea guvernului ungar, a aflat de bine ca în rĕspunsul, ce l'a dat deputatului Hasse, sĕ pună înainte autoritatea lui Bismarck și sĕ scótă la ivélă vederile acestuia despre comuniunea de interese germano-maghiare, dând sĕ pricépă celor de la Budapesta, că față cu elementul german ar trebui sĕ fie mai amicabili, făcênd distincțiune între el și celelalte naționalități.

Acest înțeles l'au dat declarărilor și comunicărilor d-lui de Bülow și cele mai multe dintre foile germane austriace, ér în deosebi vechiul organ al partidului liberal centralist, care până acuma a rĕmas consecvent rece și indiferent în fața strigătelor de durere ale Germanilor din Ungaria.

Acest organ, „N. fr. Presse“, vorbind despre enunciațiunile din parlamentul german și despre vederile lui Bismark asupra politicei unguresci, espuse în documentele comunicate de d-l de Bülow, le laudă, le aprobéză și esclamă: „Este mai rĕu decât formalism birocratic („Kreisrichterei“), este un lucru neprecugetat, o tăiere în propria carne, décă Maghiarii în zelul lor de a asigura preponderanța rassei lor, tratéză tóte celelalte naționalități într'un feliŭ, pe unul și acelaș calapod“.

E interesant și remarcabil, că părerea acésta din urmă nu află rĕsunet la Sașii ardeleni, nu cel puțin la o parte mare a lor. Așa de pildă diarul săsesc din localitate „Kronstädter Zeitung“, reproducênd articolul amintit din „N. fr. Presse“, află de bine a-l însoți cu următórele observări:

„...Din parte-ne nu ne putem identifica cu unele, ce se spun în articolul lui „N. fr. Presse“; înainte de tóte ne repudiéză de a cere pentru Germanii din Ungaria un tratament mai bun, decât pentru celelalte naționalități; suntem mulțumiți décă se mĕsură cu egală mĕsură, nu cerem mai *mult* decât ceea-ce Bismark, în rescriptul sĕu comunicat de Bülow, numesce „Kreisrichterei“. Suntem fórte modești. Pe noi ne mulțumesce décă se va esecuta legea naționalităților simplu cu formalism birocratic („kreisrichterlich“), noi nu cerem „Extra-Wurst“. Concederea acelui minimum (adecă simpla esecutare a legii naționalităților) o cerem însĕ cu hotărîre...“.

Diarul săsesc vorbesce aici din pățanie și basat pe esperiențele făcute de deci de ani asupra mĕsurei, în care „elementul asupritor“ este pĕtruns de „indivisibilitatea intereselor maghiare și germane“.

Bismark a cunoscut pe Maghiari numai din contactul cu unii dintre emigranții și politicianii lor mai de frunte, ér Sașii și Șvabii îi cunosc din faptele lor.

Deosebirea bate la ochi și deci suntem dispensați a mai constata cât de mare este.

Hasse și Maghiarii. Deputatul din parlamentul german *Hasse* publică în diarele din Germania acea parte din discursul, ce l'ar fi ținut în „Reichstag“ ca rĕspuns la vorbirea lui Bülow, décă înbolnăvirea unei rude a lui nu l'ar fi silit sĕ plece imediat din Berlin. *Hasse* spune, că a comunicat lui Bülow cele ce avea de gând sĕ spună, cancelarul însĕ l'a desfătuit, ér el a cedat. După rĕspunsul lui Bülow însĕ n'ar mai fi putut retăcé a se plânge de următórele:

— Bărbați de posiție fórte înaltă au luat atitudine contra Germanilor din Ungaria și s'au amestecat astfel în afacerile interne ale Ungariei. Acésta se afirmă cel puțin din parte maghiară, fără ca din parte germană sĕ se fi desmințit oficial tot așa cum nu s'a dat o desmințire când în tómna anului 1902 majorul Bülow, atașat militar german în Viena, a dis cu ocasia manevrelor din Ungaria, *că guvernul german séu împĕratul german doresc sincer construirea statului național maghiar în Ungaria, chiar și cu prețul nimicirii celor $2^1/_2$ milióne cetățeni de limbă germană.* In fine, dice Hasse, am voit sĕ atrag atențiunea representantului politicei nóstre esterne asupra tendenței Maghiarilor de a nimici armata comună austro-ungară și de a înființa armată națională maghiară cu desființarea limbei germane oficiale. Cancelarul imperiului ar fi fost în cele din urmă silit a recunósce, că aici este vorba de un interes internațional al triplei alianțe, așa-dér despre un lucru, pentru care imperiul german cu tot dreptul ar fi putut ridica plângere, fără ca sĕ fi trebuit a-se amesteca în afacerile interne ale Ungariei.

Românii macedoneni. Reproducem din noul diar *„Reforme“*, ce a început sĕ apară în Bucuresci, următórele:

„Tótă lumea se intereséză astădi de felul reformelor și de modul cum acele reforme au sĕ se aplice în împĕrăția otomană.

Și noi Românii, aflători în acel imperiu de 2000 ani, deși neajunși cu toții la consciința națională, ceea-ce nu o pot spune nici Bulgarii, nu putem sta, nu ne este permis a sta indiferenți. Și noi *cerem reforme.*

Principala reformă pentru noi este *recunóscerea naționalității românesci* în împĕrăția Sultanilor prin acordarea dreptului de a avé și noi *biserica nóstră națională* cu tóte drepturile și privilegiile, de care se bucură celelalte biserici autonome, celelalte naționalități favorisate.“

Politica Germaniei față cu Ungaria.

Actele din timpul lui Bismarck.

— Fine. —

La raportul acesta, cancelarul imperiului, principele *Bismarck*, a trimis cu data 2 Martie 1883 consulului general imperial din Budapesta, de *Thielau* următorul ordin:

„Raportul D-vóstrĕ cu data 22 l. tr. l'am primit și sunt *de acord* cu felul, în care v'ați pronunțat față cu ministrul Trefort părerea D-vóstrĕ personală în cestiunea școlară ungară. Vĕ rog, ca la cas de s'ar oferi prilegiŭ sĕ mai discutați în acéstă cestiune cu d. Trefort, sĕ nu-i amintiți espres, că ați primit vr'o însărcinare, dér totuși sĕ-l faceți a înțelege, că sunteți informați despre felul nostru de a vedé și vĕ comunic în ce privesce detailurile, următórele:

„Guvernul ungar nu trebue sĕ atribue vr'o importanță politică manifestelor Schulverein-ului și sĕ nu le exagereze însemnătatea. Nu cunosc încă textul acelor publicațiuni și nici colegii mei n'au luat cunoscință oficială despre scrierea profe-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Vênturi locale.

De G. Todică.

(Urmare).

Când începură Englesii rĕsboiul lor de opiu cu Chinesii și constrînseră pe împĕratul Chinei sĕ concédă supușilor sĕi de a-le cumpĕra veninul*), îi apucară la gura fluviului Canton un tifon tot atât de gróznic, ca și cel amintit mai sus.

Viforul se scorni pe la amédi, adênc scurmând apele tóte. Valurile prăbușiră orașul Canton. In nici o stradă nu rĕmase nimic nemăturat ce se puté mătura, și cu deosebire casele amărîte și colibele ómenilor amărîți. Numĕrul ómenilor dispăruți se urca la patru-deci de mii.

Uraganele Oceanului indic, cari atacă cu deosebire insulele Bourbon, Mauritius și Madagascar, sunt tot atât de furióse ca și cele din marea chinesă. Mai vrășmașe sunt totuși cele din apele Indiei vestice, începênd de pe la gradul al doi-spre-decelea, lățime nordică, în sus, încât tot litoralul golfului de Mexic până către strîmtórea Dariei, e espus vijeliei acestei furtuni.

Perióda uraganelor de pe litoralul Mexicului cuprinde lunile Maiŭ, Iunie, Iulie, August, Septemvrie și Octomvrie, luni înadins botezate „ale Uraganelor“, în decursul cărora navigația se restrînge la minimul posibil. In semestrul amintit, când sórele își desvóltă cea mai mare căldură pe emisfera de nord, se adună peste India vestică uriașe masse de umedélă aduse de vênturile alizee. Peste marea caribică și golful de Mexic, cele mai calde basenuri de apă de pe tot rotogolul pămêntului, li-se adaug vapori de apă în tot atât de colosală cantitate. Incăldită din ce în ce și ajunsă la saturațiune, acéstă umedélă se descarcă în urmă în torente de ploi, însoțite de fenomene electrice înspăimêntătóre.

Fenomene speciale ale Uraganelor sunt așa numitele *„tornade“*, acele înfricoșate volburi, din cari una pustii în 27 Maiŭ 1896 orașul St.-Louis, ér în 7 Sept. 1900 orașul Galveston aprópe cu desĕvîrșire. Puterea acestora nu zace atât în iuțéla progresivă, cât mai mult în iuțéla lor de rotațiune. Asemenea volburilor, ce se ivesc din vreme în vreme pe drumurile nóstre, observăm și la tornade o mișcare rotativă în jurul unei osii verticale séu piedișe și o a doua mișcare — a acestei osii însa-și, în sens orisontal, progresând întreg tornadul de la rĕsărit către apus, dér mai ales în direcții determinate de condițiile barometrice și configurațiunea topică a locurilor respective.

Berghaus ne amintesce un tornad, care atinse insula Barbados în anul 1790 și ținù două dile și două nopți. Puterea vêntului fù atât de grózníca, încât din 11 biserici și 2 capele abia mai rĕmaseră două; capitala Brudgetown fù nimicită aprópe total, căci după vifor nu mai erau decât 30 de case. Castelul, bateria portului, forturile, localul primăriei, temnița — tóte se dĕrîmară în decursul tornadului, perind la 3000 de ómeni în furtună.

Un cas analog de pe insula Cuba ne amintesce căpitanul Wilson.

Fusese tocmai într'o societate veselă, la o „Hocienda“, câte-va miluri de la Port del Principe. Se întorcea îndĕrĕt pe ghicul sĕu (un fel de gondolă pentru plimbări pe mare) și în scurtă vreme, ajutat de matrozi ageri, putea debarca la fregata ancorată la 7 kilometri de la țĕrm. Bătea un vênt cald, încât feciorii își desbrăcară jachetele pentru a nu-i înfierbênta prea tare lucrul. Nori negri acoperiau orisonul către médă-nópte. „Mânați sprinten ficiorilor, dise căpitanul, căci ne apucă un tornad vrăjmaș“.

In puține minute întunecară norii tot ceriul. Personalul ghicului mai observau conturele corabiei, se mai vedeau și pe sine, dér în scurtă vreme li-se apropià o negură désă, fiorósă.

Fără de a se simți nici un vênt remarcabil, începù marea a se neliniști și căpitanul nu mai scia cum sĕ îndrepte ghicul pentru a întêmpina cu succes tóte

*) Rentabil articol de comerciu, avênd Indienii și Chinesii obiceiul monstru de a-se îmbĕta cu opiu, procedură analógă cu tot atât de munstruósa nóstră consumare de alcool, nicotină, cafeina și absint.

sorului *Heintze*, care înainte de asta cu un an a provocat atât sânge rĕu în camera ungară. La diferitele adrese trimise autorităților nu s'a dat rĕspuns (Glossa principelui Bismarck: Deja în ordinul de la 3 Februarie 1882 către prințul *Reuss*: „Cum nu s'a dat rĕspuns nicĭ la broșurile și apelurile trimise nouĕ de anĭ de ḑile de către persóne private“). *Un profesor póte sĕ vorbéscă într'o societate fórte multe, așa că nicĭ ḑece miniștri nu pot lua rĕspunderea pentru cele ḑise de el* (Ilaritate), și chiar și guvernul ungar are de a face cu deputațĭ, carĭ nu se lasă a fi disciplinațĭ în interesul statului. Numele lui *Bunsen* nu i-ar fi făcut d-lui ministru nicĭ o impresie, décă ar fi vĕḑut din almanachul parlamentului, că numitul deputat este secretar al societății de ajutorare pentru Prusia de ost, membru în comitetul fundațiunei Victoria, vicepreședinte al fundațiunei „Impĕratul Wilhelm“, membru în comitetul societății din Berlin pentru ajutorarea sĕracilor, membru în comitetul societății africane, membru în administrația „Asilului“ din Berlin, vicepreședinte al societății pescarilor germanĭ, președinte al societății pentru navigația pe fluvii, precum și al societății de economii pe rabat,—ca sĕ nu uităm că este membru onorar la societatea Cobden și este și deputat. (Ilaritate sgomotósă). Chiar și o persónă mai talentată, de cât dênsul, abia ar fi capabilă a face ceva ispravă în tóte direcțiunile acestea. *Gneist*, care în comparație cu Bunsen vine într'o altă categorie, în ce privesce talentul, aparține oratorilor ér importanța lui în Reichstag nu este a se atribui judecății sale politice, ci cunoscințelor sale positive și oratoriei lui. *Noi privim cu regret la situația, în care este adus elementul german din Ungaria, însĕ nu putem interveni în favorul lor, cum nu putem interveni nicĭ în provinciile rusesci de pe litoralul mării de ost.* In acestea din urmă nu putem interveni, fiind-că prin intervenția nóstră am deteriora și mai mult situația, ér *în Ungaria nu putem interveni, fiind-că întăririi și unității imperiului ungar îi atribuim o așa de mare importanță politică, în cât față cu acésta, necesitățile inimei nóstre rĕmân pe a doua linie.* (S'auḑim! S'auḑim.)

„Cumpănirea politică a lucrurilor ne-a adus la convingerea, că pe teritoriul corónei s. Stefan *interesele maghiare și cele germane sunt inseparabile.* Nu se póte ḑice însĕ același lucru *despre interesele slave și cele maghiare.* Trebue sĕ susțin așa-dér, că este mai mult o *concepție pripită, de cât o concepție de bărbat de stat, décă în Ungaria sunt de părere, că ar fi obligațĭ sĕ trateze deopotrivă tóte naționalitățile nemaghiare* și **sĕ pună pe Germanĭ în aceeașĭ categorie cu Slavii și Valahii.** *Maghiarii și Germanii în Ungaria sunt avisațĭ unii la alții,* nicĭ una nicĭ alta însĕ din aceste douĕ naționalitățĭ nu este avisată la Slavĭ. La aceștĭ din urmă Ungaria, cu situația ei peninsulară, încunjurată de masse slave, nu va găsi razim sigur în potriva cotropirei slave.

„Póte vețĭ găsi prilegiŭ D-vóstrĕ, care uitațĭ, că d. Trefort a proclamat axioma tratării egale și care punețĭ acéstă axiomă în contul altora, de carĭ vor fi destui, vețĭ găsi prilegiŭ ḑic, sĕ-i comunicațĭ d-lui ministru, că și noi avem belelele nóstre cu doctrinarii, carĭ vréu sĕ forțeze organismul viu și variu al statului în nisce regule mechanice, și că noi ne-am deprins a da numirea de „Kreisrichterei“ (concepție de judecător de ocol) unei asemenea ignorărĭ a exigențelor politice și tăgade a orĭ cărui simț politic.

„In sfîrșit, vĕ rog, sĕ repetațĭ d-lui ministru asigurarea, că noi acum, ca și mai nainte *ne vom abține de orĭ-ce critică contra mĕsurilor luate de guvernul ungar*, chiar și în casul, când acelea ar provoca displăcerea opiniei publice de la noi, precum nu ne vom lăsa indușĭ în eróre în judecarea obiectivă a raporturilor dintre Ungaria și Germania nicĭ prin aprecierile ostile, carĭ s'ar manifesta acolo contra nóstră“.

Dintr'un alt act al lui Bismarck cetit de Bülow tot cu acéstă ocasiune se vede, că Bismarck auḑind pe cale privată de o enunciațiune a lui Andrassy referitóre la veleitățile imperiului german față cu Nemții din Austria, îl asigură pe ambasadorul din Viena că asemenea veleitățĭ Germania n'are și că atât pentru Austria, cât și pentru Sașii din Transilvania urméză politica neintervențiunei. Cu acéstă ocasiune relevéză simpatia ce a avut'o în totdéuna Bismarck pentru influința îndreptățită a părții translaitane a monarchiei austro-ungare.

Socialiștii și guvernul.

In ședința de Marțĭ a dietei, deputatul baron Ivor *Kaas* (partidul poporal) a adresat ministrului-president Coloman *Szell* o interpelație privitóre la uneltirile socialiștilor. Interpelația a fost întrodusă printr'un lung discurs. în care br. Kaas a afirmat cu dovedĭ, că *conducĕtorul socialist Bokanyi Dezsö și alțĭ doi soțĭ ai sĕi sunt spionii poliției din Budapesta, carĭ primesc léfă lunară de câte 150 fl.* Acésta a eșit la ivélă în 1898, când un ḑiarist din provincie a fost adus la Budapesta, ca prin conferirea unui post în ministeriu, sĕ-i astupe gura și sĕ nu mai fie incomod pentru guvern. In biroul de pressă de la presidenția ministeriului nu se afla nicĭ un loc vacant, și ḑiaristul fù trimis la căpitănatul poliției. Aicĭ căpitanul suprem i-a spus:

„*D-ta vei fi membrul poliției politice și vei primi 150 fl. lunar.* Intră în redacția ḑiarului „Magyarország“, décă va trebui chiar și fără plată, apoi îțĭ vom spune, despre ce sĕ ne dai informațiunĭ“.

După cugetare de-o ḑi ḑiaristul a declarat șefului poliției, că nu primesce ofertul.

— De ce, ḑise căpitanul, când noi avem și alt-fel de ómenĭ?

Căpitanul suprem i-a arătat atuncĭ chitanța unui fost deputat, apoi a conducĕtorului socialist Bokanyi Dezsö, și chitanțele altor doi socialiștĭ.

Cuvintele baronului Kaas au produs sensație în dietă și consternare pe băncile guvernamentale. Oratorul spune, că ceea-ce mai ales l'a îndemnat sĕ facă aceste descoperirĭ, este rolul, ce l'au jucat socialiștii în evenimentele ultimelor ḑile agitate. Oratorul se referă între altele la adunarea socialiștilor de Duminecă, în care s'a ațîțat contra averei, confesiunei și clasei. (Unde-s procurorii? — Culeg).

Drept aceea interpeléză pe ministru-president Szell, décă e aplecat a-șĭ câștiga dovadă autentică despre aceea, că în adunarea socialiștilor s'a făcut agitație contra religiunei și bisericei, și décă prin acésta s'a pĕcătuit contra ordinei de stat, — și décă da, ce mĕsurĭ are de gând sĕ iee?

Ministrul-president Col. *Szell* rĕspunde, că nu scie ce s'a întêmplat la 1898, că ce fel de legăturĭ erau atuncĭ între căpitanul suprem și între conducĕtorii socialiștĭ. Respinge însĕ bănuiéla, că el ar avé legăturĭ cu socialiștii. Nu vré nicĭ sĕ critice discursurile, ce s'au ținut la metingul socialiștilor. Va ceti însĕ vorbirile, așa precum îi vor fi presentate de organele oficiale, și décă va fi necesar, are sĕ facă dispositii.

Bartha Miklos spune, că social-democrații au legăturĭ cu poliția, ei demonstréză în contra emblemelor naționale, sfâșie stindardul național maghiar, și se înroléză sub stég roșu. Socialiștii țin adunărĭ, rostesc discursurĭ trădătóre de patrie, pe carĭ poliția le tipăresce în ḑecĭ de mii de esemplare, făcêndu-se ast-fel propagandă socialistă pe banii țĕrii. Cei-ce n'au nicĭ Dumnedeu, nicĭ patrie, nicĭ religie, trebue scoșĭ afară din țéră.

Rĕspunsul ministrului Szell fù luat la cunoscință, și br. Kaas încă se declară mulțumit.

*

Mai notăm, că șeful poliției din Budapesta *Rudnay* publică o declarație în care afirmă, că cele ce le-a istorisit br. Kaas despre el și Rokanyi sunt lipsite de orĭ-ce temeiŭ și că poliția din Budapesta n'are serviciŭ de spionĭ politicĭ. — In același timp publică și *Rokanyi* o declarație în care ḑice, că sunt calomnii afirmările baronului Kaas, mai ales afirmarea, că ar căpĕta 300 cor. lunar de la poliție.

Evenimentele din Balcanĭ.

O telegramă din Constantinopol spune, că ambasadorul rus a comunicat Porții, că a fost încunosciințat de consulul rus din Pristina despre înțelegerea intervenită între Albanesii din Lusica și Djacova, de a se opune contra acțiunei reformelor. Pórta a asigurat din parte-i, că îndată ce timpul va fi favorabil, Schemzi-Pașa va porni cu 10 batalióne din Anatolia contra Albanesilor, spre a procede, în cas de necesitate, contra lor, cu aceeașĭ energie ca altă-dată Dervich Pașa.

Inspectorul general Hilmi-Pașa va pleca în curênd la Mitrovița, Ippek și Djacova în scop de a liniști pe Albanesĭ. In cas când călĕtoria lui ar rĕmâné fără resultat, Pórta pare firm decisă a înăbuși prin mĕsurĭ militare, din cele mai riguróse, oposiția Albanesilor contra esecutării reformelor.

Ḑiarele turcescĭ sunt informate, că au sosit aci cunoscutul Mufti din Prizrend Mahmet Emin Effendi și Riza Bey. Probabil, că sunt însărcinațĭ cu vre-o misiune din partea oposițiunei albanese.

„Kölnische Zeitung“ scrie, că după scirile cele mai nouĕ sosite din Macedonia, autoritățile lucréză pe capete la întroducerea reformelor. Chiar și consulii marilor puterĭ recunosc, că inspectorul general Hilmi-Pașa se devotéză cu trup și suflet misiunei sale și lucréză cu mult tact și pricepere. Hilmi-Pașa, după cum se spune, a reușit până într'atâta sĕ potoléscă pe Albanesĭ — carĭ se aprind ușor — încât nu mai e de temut din partea lor, că se vor deda la acte de violență. Situația inspiră temerĭ numai din causa agitațiunei bandelor, carĭ nu mai încetéză și carĭ, după cum afirmă Turcii, e alimentată mereu din Bulgaria.

Telegrama mai observă, că e o cestiune de drept, ca sĕ se lase Turciei mâna liberă, ca sĕ procedere fără milă spre a înăbuși agitațiunile bandelor macedonene. Incheiând, telegrama reproșéză ḑiarului „Le Temps“, că a sfătuit Grecia de a se uni cu populațiunile slave din Macedonia contra Turciei.

SCIRILE ḐILEI.

— 13 Martie v.

Bülow felicitat de studenții maghiarĭ. Tinerimea universitară maghiară din Budapesta a adresat contelui Bülow o telegramă, în care îșĭ esprimă recunoscința pentru cuvintele, ce le-a rostit în parlament în favorul Ungurilor.

Deputație monstră la un fișpan. In ḑiua de 24 Martie, după cum scriu foile maghiare, s'a presentat o deputație de 1000 țĕranĭ la fișpanul Désy Zoltán din Deșiŭ spre a-i mulțumi pentru ajutorul, ce l'a mijlocit pentru cei păgubițĭ de inundația Someșului.

Poliția din România. Regele a semnat decretul pentru noua mișcare, ce se va face în poliția generală a statului, în conformitate cu noua lege de organisare.

Sunt copiiĭ ai statului? In desbaterea asupra congregațiunilor francese, raportorul Buisson a susținut, că „*copiii nu aparțin părinților, ci statului*“. Ḑiarul „Figaro“ persifléză în ultimul sĕu numĕr pe Buisson și observă ironic, că copiiĭ sunt așadér ai lui Combes, ai lui Jaurès, ai orĭ-cărei adunărĭ socialiste, carĭ pot sĕ facă cu ei ce vor, — numai ai părinților nu sunt. Ceea-ce susține Buisson, — ḑice „F—o“ — nu este decât un plagiat din Platon, care în *Legile* sale (c. VII) ḑice, că „copiiĭ aparțin mai mult patriei, decât părinților“. Deosebirea este numai, că doctrina lui Platon era logică, deórece în „*Republica*“ sa proclamase comunitatea bărbaților și a femeilor, așa că părinții și copiiĭ necunoscêndu-se reciproc, nu se sciau care a cui e. In cele spuse de Buisson însĕ nu este nicĭ o logică. „F—o“ citéză mai multe articole din legile aduse de Ludovic XIV la 1685 și 1686 contra Hugenoților și arată, că legile de la 1903 nu sunt, decât plagiarea acelor legĭ. Interesantul articol e semnat de Jules *Roche* și se termină cu cuvintele reproduse în numĕrul nostru de erĭ.

Nou advocat. D-l Dr. Iuliu *Coste* a depus cu succes în ḑiua de 24 Martie a. c. esamenul de advocat în Budapesta.

Un revoluționar macedonean la Unghenĭ. „Evenimentul“ din Iașĭ spune, că **Marțĭ** a încercat sĕ între în România prin punctul Unghenĭ revoluționarul macedonean Ivan *Ilof*. Autoritățile de acolo însĕ au refusat sĕ admită întrarea lui în țéră, deórece n'avea pe pasaport viza consulatului român din Odesa.

Asasinul Străchinéscăi a fost prins. Prefectura județului Ilfov a pus mâna pe un óre-care Dumitru Cojocaru, care este autorul asasinatului din strada Teatrului. La interogatoriu a încercat la început sĕ tăgăduéscă, dér a cedat în

---

talazurile. Frică mortală cuprinse inimile tuturora. Matrozii șopteau și se rugau, Wilson abia mai avù presența de spirit sĕ le grăiéscă o vorbă de îmbărbătare, sĕ le insufle curagiu și tărie. Zădarnică tótă îmbărbătarea, căcĭ de-odată porni vêntul. Valurile se svêrliau la drépta și la stânga, aruncând luntrea la înălțimĭ amețitóre și cufundându-o de-a dreptul la abisurĭ înfiorătóre, încât ómenilor le părea, că nu cad, dér că cineva luându-le razimul de sub dênșii, în tot decursul căderei sbóră liber în aer, pană când luntrea, isbită din nou de furia valurilor, îi lovia de gândiai, că li-se rupe șira spinărei în ḑece.

Orĭ-ce cârmuire a luntrei deveni imposibilă în mânia tuturor sforțărilor estreme, ce puse personalul.

Dată barca de-a rotogolul, se audì un țipet gróznic și scurt după aceea un al doilea: semn, că doi ómenĭ fură sfâșiațĭ de pescĭ, de vreme ce între imprejurărĭ normale mateloții nu sbiéră căḑênd în apă.

Wilson se prinse instinctiv de o demijană, în care fusese rachiu, și ajutorat de avantagiul apei sărate, se puté ține fără multă sforțare pe suprafața mărei. Ișĭ păstra decĭ cumpĕtul auḑind vuetul și urletul viforului și aruncat fiind de valurile apei, cât icĭ, cât colo. După o vreme anumită, de grele clipe, fiorόse, audì trosnet de arborĭ, ropot de case prăbușite, din carĭ deduse imediat, că uraganul l'a împins către țĕrmure. De odată se ivi un val afurisit, îl isbi de mal cu atâta furie, încât Wilson îșĭ pierdù consciința, de-abia fiind desmorțit hăt târdiu... de raḑele sórelui.

Se trezi cu durerile în óse pe un țĕrm năsipos și cu totul strĕin. Marea era liniștită de gândeai, că n'a fost în stare decât sĕ legene o barcă ușóră. Dér când se ridicà și privi în drépta și în stânga, observă numai decât pustiirile grozave ce le făcuse. Jur împrejur erau sdroburĭ de năi și de luntri. Asemenea grindinei, volbura luase de-alatul insula pe o șirincă de șese milurĭ și rase totul din cale-i. Vile de pétră, șoprόne de scândurĭ și morĭ de lemne: totul se spulbera, cum se spulberă pléva dinaintea vêntóselor.

(Va urma.)

urmă şi a făcut mărturisirĭ complete. Cojocaru a povestit cu tóte amĕnuntele, cum a sĕvêrşit crima. La domiciliul asasinului s'a aflat îngropată în pămênt, o cutie pătrată de tinichea, care fiind deschisă s'a găsit întrênsa 66,000 lei în bonurĭ, pe carĭ asasinul îĭ furase cu ocasia sĕvîrşirei crimei. Asasinul a fost depus la penitenciar.

Un învĕţător român din Macedonia asasinat. Se comunică din Damaş, că învĕţătorul român Mihail Hondrozom, a fost asasinat în ḑiua de 17 Februarie de către un jandarm turc. Causa acestui asasinat este faptul, că învĕţătorul era sĕ se căsătorescă în ḑiua de 19 Februarie cu o fată, pe care jandarmul turc ţinea cu orĭ-ce preţ, sĕ o răpéscă şi sĕ-i fie consórtă. Vestea acestui asasinat a indignat pe Românii din comunele vecine.

Inebunit de grózā. In Olmütz a fost esecutat ḑilele acestea asasinul *Sentencik.* La esecutare a asistat un public fórte restrîns. Comerciantul *Sadel* prin multă stăruinţă a reuşit sĕ obţină un bilet, însĕ spre nenorocirea lui, căcĭ spânḑurarea lui Sentencik avù o influinţă atât de sguduitóre asupra lui, încât şĭ-a perdut minţile şi la eşire începù sĕ sbiere, că el este asasinul şi că prin urmare pe dênsul trebuia sĕ-l spânḑure nu pe Sentencik.

Un desertor român, refugiat în Bulgaria, aparţinênd contingentului 1893, s'a presentat şi el la depositul de recrutare Ilfov spre aşĭ regula posiţia. Acest Român rĕtăcit, fiind de 10 anĭ refugiat în Bulgaria, nu-şĭ mai cunósce bine limba. El şĭ-a făcut gospodărie în Bulgaria şi pórtă costum bulgăresc. Mulţĭ desertorĭ, graţiaţĭ prin înaltul decret regal, sunt ca acesta.

Un mare comerciant macedonean din Craiova a părăsit ţéra şi a trecut în Bulgaria, unde cu propria sa cheltuială a înarmat 50 de tinerĭ macedonenĭ şi a luat armamentul necesar şi pentru alţĭ 50 de ómenĭ, apoi punêndu-se în fruntea bandei a trecut în Macedonia. Afară de acésta a mai dat representanţilor organisaţiei interne revoluţionare suma de lei 10,000.

Norocul unui romancier socialist. Maxim Gorki, romancierul realist, care înainte de asta cu câţi-va anĭ lucra cu ḑiua şi murea de fóme, după cum se scrie din St. Petersburg cu data de 20 Martie, şĭ-a cumpĕrat o moşie pe Volga cu preţul de 750,000 francĭ.

Viile în România. După ultimile scirĭ sosite la ministerul de domenii se constată, că viitórea recoltă a viilor va fi cu desĕvêrşire compromisă. Viţele, carĭ n'au fost îngropate, au degerat peste érnă, ér celor carĭ au fost îngropate şi desgropate în ultimul timp, lĭ-au degerat mugurii.

Teatru german. Mâne, Vinerĭ, se va da pentru a doua óră „*Monna Vanna*“.

Luisa de Toscana.

I-se scrie din Lindau ḑiarului „Die Zeit“:

Svonurile despre sinuciderea princesei Luisa sunt absolut nefundate. Princesa e sănĕtósă, întru cât îi permite sarcina. Firesce, că sbuciumările şi supărările ce lĭ-a avut de când a fugit de la curtea din Dresda, i-au sdruncinat puţin moralul. Din veselia ei de altă-dată n'a rĕmas nicĭ cea mai mică urmă. Principesa Luisa a devenit aprópe taciturnă, vecĭnic tristă, dusă gândurilor. Tótă ocupaţiunea ei e concentrată asupra musicei şi cetirei. Preumblările prescrise de medicul curţii le face silită de mamă-sa. Se póte ḑice, că princesa a devenit misantrópă.

Marea ducesă Alice a promis fiicei sale la plecare, că va interveni la castelui Bartenstein pe lângă fiica ei de a doua, ca s'o priméscă pe princesa la dênsa, după ce va nasce. Marea ducesă s'a convins, că ar fi periculos, faţă cu atitudinea încăpăţînată a curţii din Dresda, sĕ lase pe princesă singură séu în societate streină, şi de aceea se silesce a mijloci o apropiere între ea şi întréga familie Toscană.

Manifestul regelui Saxoniei se consideră la curtea toscană ca o vexare inutilă a princesei. E adevĕrat, că ea a ameninţat că va rĕspunde prin destăinuirĭ sensaţionale de la curtea Saxoniei, în cas când s'ar da publicităţii motivele sentinţei de divorţ, dér acésta n'a fost decât o simplă ameninţare.

Marele duce se va întórce în cursul sĕptĕmânei viitóre. In ce se atinge de suspendarea drepturilor, ce le are o archiducesă austriacă, nu se va reveni asupra ei, din contră aceste drepturĭ se vor stinge în mod definitiv, îndată ce princesa va nasce. Se va recunósce însĕ în mod espres, că princesa are tótă libertatea de a călĕtori şi a sta în tot cuprinsul Austriei.

„Tageblatt“ comentând proclamaţiunea regelui George al Saxoniei, găsesce că păcătuesce printr'o lipsă a celei mai elementare politeţe, când vine după divorţul, care a închis incidentul şi atacă pe princesa Luisa, insultând'o în mod grosier şi nepermis. Ḑiarul în cestiune declară, că e de temut o agitaţie în Saxonia, căcĭ cu greu s'ar puté restabili între popor şi regele George încrederea ce a domnit când trăia rĕposatul rege Albert, fratele actualului rege.

Mulţămită publică.

Rugăm pe toţĭ aceia, carĭ fie prin esprimarea condolenţelor pe cale telegrafică orĭ poştală, fie prin participare la înmormêntarea iubitului nostru fiu, soţ şi tată Traian Meţianu ni-au adus mângăere, sĕ binevoiéscă a primi profundele nóstre mulţămirĭ pe acéstă cale.

Zĕrneştĭ, 13/26 Martie 1903.

Jalnica familie.

Academia Română

Sesiunea generală din anul 1903.

Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1902—1903'

— Urmare. —

VI. *Fondurĭ, donaţiunĭ şi legate.*

Comisiunea financiară alésă în sesiunea generală trecută a cercetat situaţiunea fondurilor Academiei şi gestiunea financiară pe exerciţiul budgetar 1 Iulie 1901—31 Maiŭ 1902 ér raportul ei i-se presintă odată cu acéstă dare de sémă.

Comisiunile speciale ale fundaţiunilor Adamachi, Otteteleşanu, Agaricĭ şi Tache Anastassiu aduc de asemenea la cunoscinţă modul cum au fost administrate aceste fondurĭ şi mĕsurile ce trebuesc luate pentru exerciţiul budgetar viitor.

1. Fundaţiunea *Vasile Adamachi* a avut prevĕḑută în budgetul anului trecut pentru burse şi cheltuielĭ de studiu suma de lei 75.000. Bursele au fost în numĕr de 33.

2. Institutul *Otteteleşanu* de la Măgurele urméză a funcţiona regulat sub neobosita priveghere si părintésca solicitudine a colegului nostru d-l I. Kalinderu; el contribue astfel la crescerea fetelor române, în sensul şi după dorinţa fericitului fondator.

In sesiunea generală trecută s'a decis înfiinţarea unui al şéselea an, în care absolventele a 5 clase sĕ se ocupe numai cu lucrul manual.

In ḑilele de 23 şi 24 Iunie s'a ţinut examenele generale la institut, la carĭ au asistat din partea academiei d-nii: Dr. V. Babeş, C. Erbiceanu şi Dr. C. Istrati, în presinţa d-lui I. Kalinderu. Colegul nostru d-l Dr. V. Babeş, vĕdênd progresele îmbucurătóre ale acestui institut, a oferit suma de 150 lei, ca sĕ se cumpere material necesar pentru confecţionarea rufăriei fetelor din institut, ér d-l Kalinderu, care şĭ-a făcut din bunul mers şi conducerea acestui aşedămênt de educaţiune una din cele mai seriose preocupaţiunĭ ale sale, a dăruit 600 lei pentru a se cumpăra elevelor câte un dar, de asemenea a mai trimis din partea Administraţiunei domeniului corónei câte 40 exemplare din nr. 22—25, ultimele broşurĭ apărute în „biblioteca populară“ a acesteia, pentru a se distribui elevelor din institut, şcolarilor şi locuitorilor de la Măgurele.

In Septemvrie în urma unui concurs s'a primit o noua serie de 18 eleve în acest institut.

3. In urma concursului ţinut la *Şcóla de agricultură „Ioan Costache Agaricĭ“*, din móra grecilor (Vasluiŭ), s'a mai primit o serie de 10 elevĭ internĭ, fii de ţĕran, la începutul anului şcolar. Anul acesta a eşit prima serie de absolvenţĭ, carĭ şĭ-au şi găsit ocupaţiune, cei mai mulţĭ s'au dus pe la casele lor părintescĭ şi şĭ-au întemeiat câte o mică gospodărie, după îndrumarea şi cunoscinţele ce au căpĕtat în şcólă.

4. Procesul pentru succesiunea rĕposatei Maria General I. *Carp* s'a judecat la 25 Maiŭ 1902 înaintea curţii de apel din Bucurescĭ, care a respins apelul moştenitorilor de sânge. Decisiunea curţii şi sentinţa tribunalului s'au pus în executare, luându-se în stăpânire de către Academie moşia Oltenii. S'au ridicat sumele depuse la cassa de depunerĭ de sechestrul judiciar şi s'a încassat parte din cheltuelile de judecată. A mai rĕmas de încassat un rest de venit de înainte de Octomvrie 1896. Moştenitorii de sânge au făcut recurs în casaţie. La 13 Decemvrie anul trecut a fost prima înfăţişare, dér recursul a fost amânat spre a se judeca la 7 Martie curent.

5. Procesul pentru succesiunea Tache *Petre Anastassiu*, după cum sciţĭ, s'a judecat anul trecut de către tribunalul din Tecuciu, care a respins reclamaţiunea făcută în contra testamentului, adversarii academiei au făcut apel la curtea din Galaţĭ, procesul în cursul anului a fost amânat în douĕ rêndurĭ. După prima înfăţişare d-l Iancu P. Anastassiu şĭ-a retras apelul, ér al celor-l'alţĭ a rĕmas sĕ fie judecat la 24 Aprilie viitor.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Constantinopol, 26 Martie. Pórta a presentat ambasadorului austro-ungar şi celui rusesc regulamentul general relativ la esecutarea reformelor, precum şi regulamentul financiar al băncii otomane relativ la serviciul din cele trei vilaiete europene. Aceste regulamente nu se vor publica. Cei doi ambasadorĭ întreţin dese conferenţe cu Pórta cu privire la esecutarea reformelor.

Londra, 26 Martie. Indigenii din Antilele englese s'au rĕsculat. Tóte palatele autorităţilor au fost incendiate. Poporul s'a încercat sĕ ardă de viu pe guvernator în palatul sĕu, după-ce stropise palatul cu petrol. Bastimentele englese au debarcat şése sute de soldaţĭ.

Constantinopol, 26 Martie. Aprópe de Podrische, în vilaetul Ueskueb, a fost o teribilă ciocnire între trupele turcescĭ şi o bandă bulgară. Banda a fugit, lăsând 12 morţĭ şi 16 răniţĭ. — Familia unui notabil turc din Prilep a fost măcelărită de revoluţionarii bulgarĭ. După-ce l'au mutilat pe şeful familiei, au tras în ţepă pe femeia mamă.

Sofia, 26 Martie. Mihailovsky, fostul preşedinte al comitetului macedonean disolvat, a declarat la o adunare ţinută aicĭ, că se retrage din organisaţie.

Diverse.

Preşedintele Roosevelt despre sinucideri. Preşedintele Statelor Unite d. Roosevelt într'o scrisóre adresată unei dómne din înalta societate din Wasington cu privire la sinuciderile prea numeróse ce se comit în fie-care an în America, ḑice între altele:

„Un bărbat séu o femeie, care nu simte nicĭ o bucurie de tot ce omul are mai scump pe lumea acésta, de familie, de copii, pot sĕ părăséscă acéstă vieţă şi păstrez pentru ei simpatia cea mai adêncă, întocmai ca pentru un soldat care cade pe câmpul de luptă, la începutul declarărei de rĕsboiŭ.

„Un bărbat séu o femeie însĕ, care nu refusă căsĕtoria, carĭ au inima aşa de rece, încât nu cunosc ce-i pasiunea, un creer aşa de slab şi de strîmb, încât nu póte încăpea dorinţa de a avé copii, acest fel de ómenĭ sunt cu adevĕrat omorîtorii némului lor şi ar trebui sĕ fie luaţĭ ca modele îngrozitóre pentru celel'alte popóre sănĕtóse.

„O naţiune în care bărbaţii n'au destulă energie, ca sĕ întemeeze o vatră şi sĕ devie tată de copii, în care femeile nu sunt convinse, că cea mai mare virtute pentru o femeie este sĕ fie soţie şi mamă, o astfel de naţiune este în drept sĕ fie îngrijată de viitorul ei“.

O scrisóre a lui Tolstoi. Revista „Niva“ publică o scrisóre pe care marele scriitor rus Tolstoy a adresat-o acum cât-va timp către W. Sinowjew. Vorbind de credinţele şi religiunea budistă, Tolstoi ḑice: „Viaţa este un vis. Viaţa nóstră de astăḑĭ este un popas între viaţa dinainte şi viaţa de apoi. Cât timp trăim, nu facem decât adunăm forţe pentru viaţa cea viitóre şi adevĕrată, care este o continuare a vieţei din care am eşit. Viaţa nóstră nu-ĭ de cât un vis al vieţei celei adevĕrate şi duréză până când este întreruptă de voia lui Dumneḑeu. Nascerea şi începutul lumei este cel mai frumos vis. Mórtea este deşteptarea. O mórte timpurie însémnă, că omul a avut un somn greu şi nu s'a putut deştepta. Mórtea unui bĕtrân însémnă, că omul a avut un somn uşor şi s'a deşteptat singur“.

Tolstoi este pe deplin convins, că după mórte începe adevĕrata viaţă.

Aniversarea a 250-a a oraşului New-York. — New-Yorkul va serba în curênd a 250-a aniversare a existenţei sale ca oraş. In anul 1653 a avut o populaţiune de 1120 de locuitorĭ, în 1800 de 60,000 în 1903 de 3.600,000. In anul 1653 n'au existat de cât vre-o câteva şosele próste pe insule, astăḑĭ New-Yorkul are căi şi strade pe o întindere de 430 de mile dintre carĭ 365 mile pavate. In anul 1653 nu erau în New-York de cât vreo trei cârciumĭ, astăḑĭ numĕră ḑecimĭ de mii de localurĭ de consumaţie. Se vede cât de colo că civilisaţia a făcut progrese.

Literatură.

A apărut:

Dicţionar portativ român-german-maghiar, compus de H. *Schlandt* profesor la gimnasiu. Editura H. *Zeidner* Braşov. Preţul 60 filerĭ. Tot dicţionarul nu este decât 100 paginĭ şi e împărţit în trei părţĭ: pentru Românĭ, Germanĭ şi Maghiarĭ. Se póte cumpĕra şi separat fiecare cu câte 20 fiilerĭ.

—„***Balade poporale***“ de Avram *Corcea.* O broşură elegant tipărită de 137 paginĭ, conţine o mulţime de poesii poporale, carĭ caracteriséză fantasia poetică a poporului nostru. Aceste poesii s'au cules de autor de la un lăutar din Bănat cu numele „Vincenţie Micu“. Preţul broşurei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

„***Supplex Libellus Valachorum***“, memoriul presentat împĕratului Leopold II. de către episcopii Bob şi Adamovicĭ în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc şi alăturea de acesta traducerea românéscă făcută de profesorul Dr. E. *Dăianu.* Un esemplar broşat costă 1 corónă (+ 5 b. porto).

— A apărut tomul I. din „***Novele***“ de Vasilie Ranta *Buticescu.* Broşura are 286 paginĭ şi conţine istorióre frumóse scrise într'un limbagiu plăcut. Preţul ei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Sosiţi în Braşov.

Pe ḑiua de 24 Martie n.

Europa: Pohl, Lukács, Haas, Dr. Hajós, Materni, Zuckermann, Erényi, Pesta; Steiner, Weltmann, Sándor, Kraut, Viena; Mandl, Reichenberg; Tschek, Paris, Singer: Párkány; Gross, Sătmariu; Schimek, Tuşnad,

Bucurescĭ: Sand, Viena; Halasy, Mauthner, Roth, Bognár, Pesta.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunile lor la *naţiunea nóstră*“ de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 2 cor. (+ 10 banĭ porto.)

Cartea Sătĕnului, novele de Em. *Părăeanu* cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In vĕtóre“ novele şi impresii de *Vlăhuţă*, cor. 1·25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei“, Anul I. fóiă de cunoscinţe folositóre de prof. I. *Moisil*- legat în păreţĭ tarĭ costă 5 cor. (por. 20 b.)

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit Tradusă de *Dr. T.* Preţul 60 b. (+ 6 b. porto.

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 50 b. (cu porto 56 b.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din vieţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu*. 148 pag. 8⁰. Preţul. 1 cor. (+ 10 b. porto.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul*. Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopţĭ de érnă novele pentru popor, de *George Simu*. Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opşagurĭ, cât cioplite, cât piiite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul*. Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc*, preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc*; preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto)

Poesii poporale despre Avram Iancu adunate şi publicate de Simeon Fl. *Marian*. Preţul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu*. Preţul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga*. Preţul coróne 3.60 (plus 30 b. porto.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu*. Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 20 banĭ (cu porto 25 banĭ.)

Ţiganii, schiţă istorică, de *I. P. Reteganul*. Preţul 1 cor.(+10 banĭ porto.)

Cuvinte de aur séu **învĕţăturĭ înţelepte** date de un părinte fiului seu. Din operile lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplac. Cu permisiunea prea Veneratului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Escursiunĭ pe munţii Ţerei Bârsei şi ai Făgăraşului din punctul „La om“ de pe „Bucecĭ“ până dincolo de „Negoiul“. Descoperirĭ, întregite cu schiţe istorice despre Castelele şi ţéra Făgaraşului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraş. Preţul 2 lei plus 10 b. porto.

Cartea Ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu*. Acéstă broşură conţine poesii istorióre şi morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 banĭ (+ 56 b. porto.)

Trandafirĭ şi Viorele Poesii poporale culese şi ordinate de Ioan *Pop Reteganul*. Ediţ. III. Preţul redus 60 banĭ (+ 10 b. p.)

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de *A*. Preţul 50 banĭ (+ 5 b. porto.)

Doi prinşĭ în cursă, comediă într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. *Bobancu*. Preţul 24 banĭ (+ 3 b. porto).

Dr. Iosif Frapporti prelucrată de Ioan Papiu. Preţul 60 banĭ plus 10 banĭ porto.

Dialogul Ţiganului cu Sân-Petru la pórta raiului séu glume şi petrecere de ajuns. Manual lucrat după biblia ţigănéscă de Aron Boca Velchereanu 50 banĭ plus 5 b. porto.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 banĭ porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Proba de foc, comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisélă, carte pentru toţĭ întocmită după ideilel ui Sam. Smiles de Theodor V. Păcăţianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Monologurĭ în versurĭ seria a 2-a după Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Dancour şi L. Ratisbonne, de Nicolae Ţincu, 1 cor. plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Păţitul. Partea a II-a. **Femeia** în versurĭ pentru popor de I. Tom. Totan învĕţător, preţ. 20 b. plus 3 b. prt.

Buchete de florĭ, culese din grădina limbei române pentru copiĭ, fascicola III. de I. T. Totan, înv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Preţul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă şi versurĭ, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60. pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885 preţul 50 b. plus porto 5 banĭ

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preţul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mĕ uita! Colecţiune de versurĭ pentru ocasiunĭ funebralĭ. Aranjată prin N. F. *Negruţiu*. Ediţ. IV. Preţul 50 banĭ. (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediţia I-ă de Ioan Iosif Scoopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adecă **Cântărĭ la morţĭ**, adunate de *I. Pop-Reteganul*. Preţul 80 banĭ. (+ 10 b. p.)

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familiei“. Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăeanu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Ioan A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş. Pretul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influinţa francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iaşĭ Cu 50 b. + 5 b. porto.

Românii Secelenĭ. Causele decadenţei lor economice şi mijlócele de îndreptare. Disertaţiune de Ioan I. Lăpădat. 30 banĭ plus 5 banĭ porto.

Trilby, roman în românesce de Afin dela Tuscia. Preţul 2 cor plus 20 banĭ porto.

„Pe pragul mormêntului,“ de preotul *G. Simu*, conţine versurĭ funebrale pentru popor şi pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Prosă şi versurĭ, fabule de Gr. M. Alexandrescu preţul 30 b. plus 5 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Martie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.35
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½% .	92.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	99.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½% . . .	94 10
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	99.25
Impr. ung. cu premii	200.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	158.50
Renta de hârtie austr.	100.70
Renta de argint austr.	100.70
Renta de aur austr.	121.70
Rente austr. 4% de coróne . .	101.20
Losurĭ din 1860.	154.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	15.99
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	749.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	689.25
Napoleondorĭ	19.09
Mărcĭ imperiale germane . . .	117.05
London vista	239.92½
Paris vista	95.40
Note italiene	95.40

Cursul pieţei Braşov.

Din 23 Martie n. 1903.

Bancnot rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.70	„	18.80
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.08
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Mărcĭ germane	„	117.—	„	111 08
Ruble Rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	—.—

ROMÂNIA

Primăria comunei Constanţa.

PUBLICAŢIUNE.

Caetul de sarcinĭ pentru darea în concesiune a iluminatului oraşului Constanţa cu gaz şi cu electricitate, séu cu ambele de-odată fiind aprobat de Consiliul Technic Superior prin Jurnalul No. 28/903, şi de D-l Ministru de Interne prin ordinele No. 2536 şi 3554/903, se publică spre cunoscinţa generală că pentru darea acestei concesiunĭ pe o durată de 45 anĭ, se va ţiné, conform decisiunei Consiliului Comunal din şedinţa de la 26 Februarie a. c. **licitaţiune publică în cancelariile acestei Primăriĭ**, strada Carol I Nr. 48, în ḑiua de **Lunĭ in 28 Aprilie (11 Maiu) órele 3 p. m. precis.**

Licitaţiunea se va ţiné cu oferte sigilate şi în conformitate cu dispoziţiunile art. 68—79 din legea asupra Comptabilităţei Generale a Statului. Supra oferte nu se primesc.

Concurenţiĭ, spre a fi admişĭ la licitaţiune, vor depune la Casa de Depunerĭ şi Consemnaţiunĭ, séu la orĭ ce altă Administraţiune financiară, o garanţie în numerar séu în efecte publice garantate de Stat în sumă de (80.000) opt-ḑecĭ miĭ lei, presentând recepisa de depunere odată cu oferta.

Concurenţiĭ mai sunt datorĭ sĕ presinte Primăriei certificate legalisate în regulă, emanând de la autorităţile competinte din ţéra de origine, ér Societăţile Statutele de organisarea lor, prin care sĕ probeze că dispun de mijlóce suficiente şi de capacitatea de a întreprinde lucrările ce fac obiectul acestui caet de sarcinĭ.

Concurenţiĭ fără referinţe serióse nu se admit.

Ofertele în plic sigilat vor fi depuse séu vor parveni la Primăria Constanţa cel mai tărḑiu la data şi óra fixată mai sus şi vor fi adresate:

Domnului primar al oraşului Constanţa

La **Constanţa**
(**România**)

ele vor purta menţiunea:

„Ofertă pentru concesiunea iluminatului cu gaz séu cu electricitate, séu cu ambele de odată a oraşului Constanţa“.

Ofertele primite la Primărie după ora şi ḑiua licitaţiei, şi cele care nu vor fi însoţite de recepisa constătătóre de depunerea garanţiei, vor fi considerate ca nule şi neavenite.

Comuna îşĭ reservă dreptul de a alege printre ofertele primite pentru iluminatul cu gaz séu cu electricitate, oferta pe care o va găsi cea mai convenabilă ţiind sémă nu numai de preţ, ci şi de avantagiile sistemului oferit.

Caetul de sarcinĭ se póte vedé în cancelariile Primăriei oraşului Constanţa în tóte ḑilele de lucru de la órele 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

p. Primar, **I. SÂNTU.** Secretar, **ST. DAN.**

Nr. 10345—1903 Februarie 27. 1—5,(907).

AVIS.

Prenumeraţiile la **„Gazeta Transilvaniei“** se pot face şi reînoi orĭ şi când la 1-ma şi 15 a fie-cărei lunĭ.

Domnii abonenţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arete şi posta ultimă. **Administraţ. „Gaz. Trans“.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.